

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/40/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204557
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5817204557.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloletú I. L., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matka - T. L., nar. XX.X.XXXX, bytom C., C. Q. XXXX, právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Matej Valjent, so sídlom M., W. XXX; a otec - R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. - A. S., B. XXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/16/2018-101 zo dňa 29. novembra 2018 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol tak návrh matky na zvýšenie výživného, ako i návrh otca na jeho zníženie. Konštatoval, že napriek tomu, že maloletá je študentkou strednej školy, jej náklady na život sa nezmenili až tak výrazným spôsobom, aby bolo potrebné prehodnotiť výšku výživného. Suma 200 eur mesačne je postačujúca a plne pokrýva náklady na maloletú, keďže u matky sa zlepšila príjmová situácia tým, že sa zamestnala. Taktiež zaťaženie sa matky úverom nemožno brať ako okolnosť, pre ktorú je nutné zvýšiť výživné otca, lebo „matka prostriedky z úveru použila aj na skvalitnenie životnej úrovne“.

2. Vo vzťahu k návrhu otca na zníženie výživného okresný súd zdôrazňoval jeho účelové zbavovanie sa majetku. Javilo sa nelogické, aby prevádzal nefunkčnú spoločnosť (OVOMIX s.r.o.) na tretiu osobu; rovnako nelogickým je prevod viacerých áut, ktoré vlastnil v čase predchádzajúceho konania o výživnom, keďže aktuálne „sa vozí na vozidle od kamaráta“. Okresný súd uzavrel, že finančná situácia otca je podstatne vyššia, ako ju prezentuje on sám a prevody jeho majetku sú len účelové.

3. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka, ktorá sa domáhala alternatívne jeho zmeny tak, že bude vyhovené jej návrhu na zvýšenie výživného na sumu 300 eur mesačne, alebo jeho zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukazovala na to, že aktuálne (v čase podania odvolania) je dlhodobo práceneschopná a priebežné dávky nemocenského poistenia sa neustále znižujú. Do pozornosti dávala aj všeobecný nárast výdavkov, ako aj nárast výdavkov spojených s postupným rastom a dospievaním maloletej I..

5. Vo vzťahu k otcovi matka upozorňovala na zbavovanie sa majetku; tak nehnuteľností, ktoré previedol na dcéru z prvého manželstva B. I., ako i na prevody motorových vozidiel. V širších súvislostiach tieto

prevody zahŕňajú aj zbavenie sa príjmu z prenájmu nehnuteľnosti, ktorý teraz poberá priamo menovaná. Matka uviedla, že aj z prehodnotenia invalidity otca (preklasifikovania z úplnej na čiastočnú) je zrejmé, že môže pracovať a dosahovať príjem. Tvrdila, že nad rámec určeného výživného otec maloletej I. žiadnym iným spôsobom neprispieva.

6. Bezprostredne na tomto mieste odôvodnenia krajský súd uvádza, že súčasťou odvolania boli i pomerne rozsiahle citácie zákonných ustanovení týkajúcich sa inštitútu výživného, resp. uvedenie ich všeobecného - súdnou praxou i právnou teóriou - akceptovaného výkladu, ktoré však z pohľadu konkrétnosti prejednávaneho prípadu nemajú osobitnejšiu relevanciu.

7. Kolízny opatrovník s odkazom na zlepšenie zdravotného stavu otca vyslovil predpoklad zvýšenia výživného, čo je (vždy) v záujme maloletého dieťaťa.

8. Otec žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že nefunkčnú obchodnú spoločnosť previedol na dcéru B. I. z toho dôvodu, že pokračovanie v už existujúcom podnikaní je administratívne (čiastočne i finančne) jednoduchšie, ako keby si musela zakladať novú spoločnosť. Nepopieral, že na túto dcéru previedol viaceré nehnuteľnosti, „lebo ona jediná sa o neho postará“ (čo už činiť a činila - vrátane poskytovania finančných prostriedkov - i počas prebiehajúceho konania); predovšetkým však ide o prevody ešte pred rozvodom manželstva v roku 2017; t.j. pred poslednou úpravou výživného. Taktiež zmluvu o prenájme nebytových priestorov v danom čase už uzatvárala B. I., a nie otec; preto on z prenájmu nehnuteľnosti nemá (už) žiaden príjem.

9. Otec poukazoval na svoj nepriaznivý zdravotný stav, keď naďalej je onkologickým pacientom („zobrali mu ľadvinu“). Z daného dôvodu, hoci aj došlo k prehodnoteniu stupňa jeho invalidity, je pre neho veľmi problematické nájsť zamestnanie; navyše, ak je už takmer v pred dôchodkovom veku. Doplnil, že dcére I. vždy, keď ho požiada o nejaké peniaze, pošle na jej osobný účet menšie sumy. Vo vzťahu k matke maloletej uviedol, že táto 20 rokov nepracovala a zvýšením výživného chce kompenzovať svoje osobné potreby, keďže „pravidelne konzumuje alkohol a fajčí“.

10. V následnej reakcii kolízny opatrovník zotrval na svojom prvotnom vyjadrení v rámci odvolacieho konania; osobitne v otázke možnosti otca napriek vážnej diagnóze sa zamestnať a výraznejšie sa tak podieľať na úhrade výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o maloletú I..

11. Vo vyjadrení k danému podaniu otec zopakoval podstatnú časť stanoviska k odvolaniu matky. Zdôraznil, že dcéra B. I. mu už pol roka posielala mesačne na účet sumu 300 eur, aby mal po znížení dôchodku (na 173,60 eur mesačne) vôbec z čoho žiť.

12. Matka už v rámci odvolacieho konania ďalšie podanie/vyjadrenie nevykonala.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. V rámci konania o zmene výšky vyživovacej povinnosti (tak o jej zvýšení, ako aj znížení) nemožno preskúmať vecnú správnosť predošlého rozhodnutia o výživnom, ktorým bola stanovená výška výživného v (práve tom) rozsahu, ktorého zmena je požadovaná. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore s princípom právneho štátu (článok I. ods. 1 Ústavy SR), ktorého neoddeliteľnou súčasťou je i nemeniteľnosť právoplatných rozhodnutí súdov. Bez ohľadu na to, že mimoriadne opravné prostriedky a ústavná sťažnosť svojou povahou umožňujú čiastočnú modifikáciu daného pravidla len vo výnimočných situáciách, je žiaduce doplniť, že vo veci vyživovacej povinnosti rodičov k maloletej I. v súvislosti s predchádzajúcim rozhodnutím - rozsudok Okresného súdu Partizánske sp. zn. 5P/11/2016 z 11.4.2017 - tieto právne inštitúty využité neboli.

15. To znamená, že z hľadiska posúdenia zmeny pomerov je relevantná len taká (skutková) zmena, ku ktorej došlo po právoplatnosti označeného rozhodnutia o výživnom. V danej súvislosti je nutné zdôrazniť, že k prevodom nehnuteľného majetku z otca na jeho dcéru B. I. došlo ešte pred právoplatnosťou vyššie označeného rozsudku Okresného súdu Partizánske. Dokonca, bezprostredne matka vo vyjadrení (datovanom 14.3.2017) k odvolaniu otca v konaní Okresného súdu Partizánske sp. zn. 4P/37/2016 (vo veci starostlivosti súdu o maloletú I. na čas do rozvodu manželstva rodičov) konštatuje fakt „prevodu majetku na jednu z dcér“. Taktiež z dotknutých listov vlastníctva (č.l. 73 z opaku a č.l. 74 spisu) - z označenia titulov nadobudnutia vlastníctva - je zrejmé, že k darovaniu výlučného majetku otca jeho dcére B. I. došlo ešte pred rozvodom manželstva rodičov, t.j. aj pred predošlým rozhodnutím súdu o výške výživného.

16. Nadväzne je nutné uzavrieť, že tieto okolnosti nie sú „novými“ a teda nepredstavujú ani zmenu pomerov predpokladanú v § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

17. Naproti tomu zmenou pomerov je nástup maloletej na stredoškolské štúdium. Ako však náležite konštatuje už okresný súd, vzhľadom na doterajšiu výšku vyživovacej povinnosti otca (200 eur mesačne), ani uvedená skutočnosť bez ďalšieho nepodmieňuje paušálne zvýšenie výživného. V konaní nebolo preukázané (a v podstate ani konkrétne skutkovo tvrdené), že by odôvodnené potreby maloletej v danej spojitosti vzrástli tak, že by ich nebolo možné pokryť z výživného otca a plnení poskytovaných matkou, ktoré - s poukazom na aktuálny vek maloletej (za niekoľko mesiacov dovŕši 18 rokov) - sa taktiež z roviny osobnej starostlivosti výrazne „posunuli“ do roviny hradenia peňažných výdavkov. Vyššie uvedené konštatovanie o primeranosti výšky výživného v plnej miere platí aj vo vzťahu k priebežnému rastu výdavkov vo všeobecnosti, na ktorú súvislosť poukazuje matka v odvolaní.

18. Krajský súd zároveň prihliadol na skutočnosť, že maloletá I. (spolu s matkou) v súčasnosti žije v rodinnom dome, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov - rodičov. To znamená, že jedna z úplne elementárnych potrieb dieťaťa (potreba bývania) je zabezpečovaná v nehnuteľnosti, ktorá vlastnícky patrí aj otcovi, a to bez akejkoľvek refundácie/kompenzácie nemožnosti otca tento predmet svojho (spolu)vlastníctva bezprostredne užívať (v širšom slova zmysle). Taktiež týmto sprostredkovaným spôsobom sa otec podieľa - mimo platieb výživného - na uspokojovaní odôvodnených potrieb maloletej I..

19. Zmena pomerov nastala i u výživou povinnej osoby (v súdnej veci otec), ktorý od 4.5.2018 je už poberateľom len čiastočného invalidného dôchodku v sume 173,60 eur mesačne. Hoci dôvodom zníženia dôchodkovej dávky je zlepšenie zdravotného stavu otca (zníženie poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť), nie je prípustné automaticky mať za to, že otec je spôsobilý sa v rozsahu nezniženej schopnosti pracovať ihneď zamestnať. Je nepochybné, že naďalej je onkologickým pacientom a obmedzenie pracovnej schopnosti ho limituje i na pracovnom trhu; o to viac, že sa nachádza v pred dôchodkovom veku (tento rok dovŕši vek 59 rokov).

20. Na druhej strane však samotný otec uviedol, že i v minulosti, keď bol jediným konateľom a spoločníkom firma OVOMIX, s.r.o., fyzicky nepracoval; čiže jeho pracovné aktivity mali viac charakter administratívnej, resp. riadiacej činnosti. Takéto činnosti dokáže/môže vykonávať i v súčasnosti. Dokonca po zlepšení zdravotného stavu - aj keď stále v rámci veľmi závažnej diagnózy - ešte vo výraznejšom rozsahu. Prevod dotknutej firmy (od 7.3.2018) na dcéru B. I. nie je síce možné (s odkazom na nepreukázanú a ani netvrdenú osobitnú bonitnosť danej obchodnej spoločnosti) vyhodnotiť ako nedôvodné sa zbavovanie majetku, ale pokiaľ pri plnej invalidite otec dokázal vykonávať relevantné pracovné činnosti spojené s „vlastníctvom“ a konateľstvom obchodnej spoločnosti, je namieste od neho uvedené požadovať taktiež i aktuálne.

21. Navyše, predmetný prevod obchodnej spoločnosti je pokračovaním - otcom ani nerozporovaného - bezodplatného prevádzania aktív a aktivít na dcéru B. I.. Prirodzenou protihodnotou takéhoto správania otca je nielen priebežná finančná výpomoc menovanej otcovi, ale aj - ak sa otcovi samotnému nepodarí získať na štandardnom trhu práce zamestnanie aspoň na čiastočný pracovný úväzok - pomoc pri získavaní príjmu z pracovnej činnosti; napríklad aj v rámci tých činností firmy, ktoré otec zastával a vykonával v minulosti.

22. Na základe popísaných úvah a východísk krajský súd nepovažoval za dôvodný ani návrh otca na zníženie výživného. Pre úplnosť je nutné zopakovať, že vzhľadom na charakter súdnej veci - vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré konanie môže začať i bez návrhu - nebol odvolací súd viazaný rozsahom odvolania; t.j. napadnutý rozsudok preskúmaval i vo vzťahu k výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného.

23. Ako závislý od posudzovaných meritórnych výrokov krajský súd preskúmal aj výrok o trovách konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu, že v civilnom mimosporovom konaní (ktorým konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti bezpochyby je) nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP).

24. Predmetný charakter konania súdnej veci je zachovaný i v jej odvolacom štádiu, z ktorého titulu krajský súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok ani na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.